

Berilo Jugoslovanskega odbora iz Italije

RAVICA

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vzhod

Št. 54

24. januarja 1943.

SLOVENSKI OTROČIČKI-KOVAČI NAŠE SVOBODE

Neznano število slovenskih otrok so nacistični tollovaji po Gorenjskem in Štajerskem iztrgali slovenskim materam iz naročja. Njihovi očetje so že davno razmetani po raznih koncentracijskih taboriščih in na prisilnem delu. V teh prusijaških mučilnicah so jim gestapovci z zverinskimi sredstvi med drugim pobrali vse dokumente in izkazila. Vsaka sled zakonite družinske vezi je s tem za vedno izbrisana. Po kratkem bivanju v pomanjkljivih taboriščih so otroke natovorili v živinske vagone in jih poslali na vzhod. V Nemčijo? Ali na Poljsko? Kdo ve? Gotovo je samo eno: S tega potovanja se ne vrnejo več...

Vsak dan beleži novo nacistično ali fašistovsko grozodejstvo. Vojna, ki ne dela razlike med bojiščem in zaledjem, je ljudi otopela; postali so skopi za vsak čustveni izliv. Vendar usoda neznanega števila slovenskih otrok ne more biti zgolj kapljica v morju prusijaškega barbarizma.

Človeku se zdi, kakor da ležijo stoletja med sedanjostjo in ono površno optimistično dobo, v kateri so pisatelji in govorniki označevali sedanje stoletje kot stoletje otroka. Temu takratnemu snu je ob vojnah in gospodarskih krizah sledila temna resničnost za vso evropsko deco. Ali nacistični in fašistovski peklenški filozofiji je bilo prepuščeno, da socialne nezgode zamenjata s posameznimi, preračunjenimi tumori. Ogromne so številke poljskih, srbskih in grških otrok, ki so postali žrtve načrta za iztrebljenje vsega, kar ne pripada zločinski prusijaški rasi. Kljub vsemu je usoda neznanih slovenskih otrok nekaj novega. To je nova nihilistična vera, ki divja danes po slovenski zemlji.

Zahodnoevropska miselnost je že od nekdaj gledala v otroku posebno bitje, saj je bilo to pravzaprav samo kultivizirano nadaljevanje prirodnih zakonov. S kakšno zaskrbljenostjo in ljubeznijo varujejo vsa živa bitja

svoj zarod menda tudi največjemu barbaru dovolj zgovorno priča sama narava. V otroku je ta miselnost iskala in našla zmisel družine. Nacizem in fašizem sta z bestialno naslado pomandrala te vrednote. Otrok je za nju blago; dobro blago, katerega proizvodnjo je treba tudi z najnemoralnejšimi sredstvi pospeševati, če gre pri tem za "prusijaško kri"; slabo blago, če pripada proizvod zaslužnjem narodom ali celo Slovanom. To je blago brez pravice do življenja. Mesto vzgoje v družini, stopa tu "gojenje" v državnih fabrikah in poboljševalnicah.

Slovenski otroci, ki so jih z barbarsko brezsrdnostjo nagnali v živinske vagone, niso ničesar vedeli o tem, da se v širnem svetu pripravljajo načrti, po katerih naj v bodoče vsi otroci, brez razlike vere ali narodnosti, uživajo vzgojo svobodnega človeka. Če bi to tudi vedeli, bi njihova usodnost ne bila nič manj strahovita. Ali vsa bodoča pokolenja mladine vseh narodov, ki bodo po uničenju nacističnega in fašistovskega nihilizma, rasla in uspevala, naj vedo in se tega tudi stalno spominjajo, da spadajo k prvim mučnikom bodoče svobode v svetu slovenski otročički, ki so jih gestapovski morilci in krvniki slovenskega naroda odpeljali v neznano, temno usodo.

Svetovni tisk in svetovna javnost naj tudi to največjo žrtev slovenskega naroda ne samo zabeleži, pač pa primerno oceni in obsodi. Ti slovenski otročički bodo najglasnejše govorili ob uri plačila in vse marnje nekih Sforzev in naftalinskih avstrijskih dvornih svetnikov ne bodo prevpile klica slovenskih mater od Gosposvetskega polja pa vse tja do rezijanskih vasic.

Tudi to največjo žrtev bo prenesel naš narod z junaštvom in zaupanjem, ker ve, da je ta žrtev novo jamstvo za bodočo svobodo vseh njegovih sinov.

LETALSKA PREVOZNA SREDSTVA

Za Združene narode je v današnji vojni najvažnejši in obenem tudi najbolj pereči problem — vprašanje prevoza. Anglija in Amerika sta ločeni po neizmernem Atlantskem oceanu 4000 milj. Amerika je od Avstralije oddaljena okrog 7500 milj, Indija od Amerike 14300 milj, Amerika od Srednjega vzhoda okrog 13000 milj itd.

Amerika je danes največja orožarna sveta, bojišča pa leže na tisoče milj oddaljena po vseh delih sveta. Kakor smo že večkrat poročali je Amerika posvetila največjo pažnjo gradnji trgovskih ladij in pri tem posekala vse rekorde in celo tiste, ki so rasli v bujni domišljiji romanopiscev. Ali dosedanje izkušnje so pokazale, da ladje ne zadostujejo za hitre dobave motorjev in orožja na najrazličnejša svetovna bojišča. Nasprotno pokazalo se je, da predstavljajo ladje za sovražnika ugodno tarčo, ki je večkrat ogražala končno zmago zaveznikov in so se zato pogledi gradbenikov in strategov obrnili v zrak, kjer leži bodočnost tehnike.

HITROST — VARNOST

Od 185000 letal, katerih izdelavo predvideva Rooseveltov načrt za čas 1.1942/43, je 10% določenih za izdelavo velikih transportnih letal, s katerimi je mogoče prevažati borce, kakor tudi vojno gradivo vseh vrst. Stroški teh letal se vzpenjajo v milijarde dolarjev. Velika transportna letala omogočajo hitre prevoze na vsa bojišča, kjer je potreba največja in je zato denarno vprašanje postranskega pomena.

Že sam površen pogled na daljave, ki jih morajo zavezniške ladje prevaliti, zadostuje, da se prepričamo o izredni važnosti zračnih prevoznih sredstev. Prevoz iz Amerike v Anglijo traja po morju 37 dni, po zraku komaj 20 ur. Trgovska ladja potrebuje iz Amerike v Avstralijo dva meseca, po zraku traja polet dva dni. Iz Amerike v Indijo plove ladja pet mesecev, po zraku komaj tri dni in pol. Iz Amerike v Arhangelsk potrebujejo ladje pet mesecev vožnje, po zračni poti via Karthoum-Kairo tri dni in pol.

Sama hitrost pa še ni edina prednost transportnega letala pred ladjo. Zračna pot je mnogo varnejša. V 6 mesecih je Panameriška zračna družba, ki prevaža vojaštvo in vojni material za račun države, preletela s svojimi transportnimi letali 12.900.000 milj; prenes-

la 152.000 potnikov in 3.000 t. blaga. Večina teh poletov je bilo izvršenih v vojnih področjih, kamor bi mogle ladje samo z velikimi žrtvami. Bilanca izgub te družbe znaša za imenovani čas: trije aparati; en Clipper, eno transportno letalo in en bombnik. Izgube na tovoru sploh ne prihajajo v poštev. Nasprotno so znašale izgube pri trgovski mornarici v istem času 800.000 ton na mesec.

NEKAJ TEŽKOČ

Množenstveni razvoj transportnih poletov pa ni lahek. Premagati je treba znatne težkoče. Letala potrebujejo najrazličnejše sirovine, ki jih v vojnem času ni vedno v poljubnih količinah na razpolago. V glavnem prihaja v poštev aluminij. To težavo bi se že dalo premostiti, kajti proizvodnjo aluminija lahko povečamo.

Ostale težkoče so še naslednje: a) Izvežbanje potrebnih pilotov in ostalega.. letečega osebja. Pri tem ne smemo pozabiti, da so razpoložljivi piloti skoro vsi mobilizirani za vojno letalstvo. b) Velike težkoče so pri preskrbi zadostnih količin goriva, nadomestnih delov, posebno v puščavi, v džunglah, v hribovitih predelih, kamor se vsa ta sredstva dostavljajo samo pod najtežjimi okoliščinami. c) Težave so v organizaciji terenskih posadk, ki so transportnim poletom v oporo in pomoč in ki jih je treba posejati po vsej ogromni zračni progi. Te posadke je seveda treba oskrbovati zopet samo po zračni poti.

Končno je treba računati tudi s tem, da bodo izzvali taki množenstveni transporti protiukrepe pri Nemcih, Lahih in Japoncih. Ti bi se lahko uveljavljali v dveh smereh. V prvi vrsti bi se os gotovo potrudila, da stalno patrolira s svojimi vojnimi letali na velike daljave ob teh zračnih progah. Sovražnik bi poskušal na vse kriplje motiti polet transportnih letal, ki so v primeri z vojnimi letali, slabo oborožena in imajo zaradi večjega tovara tudi manjšo hitrost. Verjetno je tudi, da bi sovražnik poskušal bombardirati letališča, shrambe za gorivo in nadomestne dele, delavnice in popravilnice. Vodstvo transportnih poletov bi se teh motenj pač najuspešneje ubranilo z uvedbo zračnih konvojev. Ze sedaj ščitijo lovci transportna letala pri njihovih poletih v nevarnih ozračjih. Na drugi strani pa imajo transportna letala tudi še druga obrambna sredstva. Naprave za

spuščanje umetne megle, določitev nočnih poletov na najbolj nevarnih mestih itd.

Mnogo nevarnejši protiukrep osi pa bi bil zavzetje važnih letalskih oporišč. Taka nevarnost bi bila posebno občutljiva, še bi se n. pr. sovražnik polastil Alaske in bi bila s tem oskrba Rusije in Kitajske izpodrezana.

Po vsem tem je jasno, da je organizacija transportnih poletov večjih razsežnosti precej težavna. Kakor vse novotarije, tako zahteva tudi to delo obsežne prilagoditve. Prednosti letalskih prevoznih sredstev pa so tako velike, da so vredne tudi največjih naporov.

NEMŠKI VZGLEDI

Razen vprašanja preskrbe z gorivom, nimajo Nemci takih težkoč, kakor pa zavezniki. Že sam zemljepisni položaj ozemlja, ki je danes pod prusijaško oblastjo, omogoča Nemcem kar največji razvoj letalskega prometa. Vsa Evropa je danes eno samo letališče. Najdaljša pomorska pot osi je tista, ki vodi iz Krete v Libijo. Dolga je komaj nekaj sto milj. Ko je Rommel še gospodoval na ozemlju do El Alameina, je prejemal skoro vso preskrbo po zračni poti. Tako so v zaledje nemško-laške fronte prihajala pojačanja v moštvu, gorivu, nadomestnih delih, v municiji in živilih — po zraku. Celo rastavljena lovska letala so Nemci prejemali v Libijo po zračni poti.

Nemški letalski prevozi so v rokah družbe "Lufthansa", ki vzdržuje vse trgovske letalske proge v Evropi. To podjetje je v državnih rokah in razpolaga z letali in piloti, ki so vedno na razpolago nemškemu vrhovnemu poveljstvu. Ob izbruhu sovražnosti je nemški generalni major, baron von Goblentz ki je generalni ravnatelj družbe "Lufthansa", razpolagal s floto 3000 transportnih letal z zadostnimi rezervami. Kljub zelo resnim izgubam v Rusiji, v Libiji in na Kreti, razpolaga ta zračna flota še vedno s kakimi 2500 aparati. Med njimi so štirimotorna letala "Focke-Wulf", "Junkers 90B", "Blohm-Voss 142" in "Dornier 23". Prva dva aparata služita za polete na velike daljave, zadnja dva za polete na srednje daljave. Za kratke daljave uporabljajo Nemci znani "Junkers 52". To letalo je temelj "Lufthanse". Ta avijon so Nemci zgradili kot potniško letalo 1.1933 in ga le malenkostno preosnovali v vojno transportno letalo. Nemški letalci mu pravijo "Die gute Tante Ju" (dobra teta Ju). Njegove značilnosti so naslednje: zmanjšana hitrost pri pristanku, možnost poleta na primerno

majhni ploskvi, enostavna konstrukcija, velika zmogljivost prenašanja tovora na majhne daljave itd. To je letalo, s katerim so nacisti zavzeli Rotterdam, držali Narvik in osvojili Kreto. Letalo nosi 20 oboroženih mož ali dve in pol toni opreme na daljavo 300 milj in s hitrostjo 170 milj na uro. Pogostokrat vleče letalo po dve jadralni letali s po desetimi oboroženimi vojaki ali s po eno tono materiala in pri tem prevali z zmanjšano hitrostjo 500 milj dolgo progo v petih urah.

LETEČI VLAKI

V trenutku, ko bodo združeni narodi uspešno premostili ogromne oddaljenosti do posameznih bojišč, bodo zavezniški vojaški voditelji udarili z vso silo na zasluženo evropsko celino. Tako glasijo izjave najmerodajnejših zavezniških državnikov. Da se premagajo te neizmerne oddaljenosti, morajo zavezniki—po mnenju strokovnjakov—ustvariti štiri glavne zračne proge, ki bodo potekale iz Amerike proti raznim svetovnim bojiščem. Prva proga meri 1850 milj in vodi iz Natala, braziljskega oporišča do zapadnega afriškega obrežja. Ista oddaljenost loči Novo zemljo od Velike Britanije. Tretja pot meri 2500 milj in loči ameriško celino od Havajskega otočja. Končno 5000 milj dolga zračna proga, ki veže Alasko s Čunkingom. Ko bo mogoče te oddaljenosti prevaliti s transportnimi letali in odgovarjajočim vojnim materialom, bomo lahko zatrjevali, da je letalo premagalo ladjo in zagotovilo zaveznikom končno zmago.

V Združenih ameriških državah se že izdelujejo letala, ki lahko prevalijo navedene oddaljenosti. Transportno letalo "C-54", ki je modernizirani "Douglas DC-4", nosi 34 ton brutto teže. Še večje letalo "C-69", katerega zmogljivost je še za enkrat državna skrivnost, lahko prevali še znatno večje oddaljenosti. Ti dve letali bi že sedaj lahko zagotovili ogromen del zračnih prevozov na velike oddaljenosti.

Znani graditelj letal M. Loening je v ameriških listih sporočil, da bi mogel že v nekaj mesecih pričeti z gradnjo letala 450 ton. Drugi graditelj, Glenn Martin pa pravi, da bi lahko takoj pričel z gradnjo letala 125 ton.

Brezmotorna, jadralna letala nudijo še velike možnosti, ki jih nestrokovnjak težko oceni. Motorno letalo lahko vleče jadralna letala s tovari, ki znašajo polovico teže samega motornega letala. Tako n. pr. bi moglo letalo "DC-3", ki samo nosi 4 tone materiala, vleči

jadralna letala natovorjena s 6 in pol tonami blaga, pri zmanjšani hitrosti.

Kljub vsemu bo treba premostiti še mnogo težav predno bomo lahko prišli do splošne uvedbe letočih vlakov, ki bi jih sestavljala zračna lokomotiva, to se pravi motorno letalo in več vagonov, ki bi jih predstavljala jadralna letala. Predvsem manjkajo pri tem izkušnje in odgovori na vprašanja, ki se kar sama postavljajo n.pr.: Kako vzdrži jadrarno letalo težino leda, ki se napravlja na njegovih krilih? Kako bi leteči vlaki vzdržali vremenska neurja? Ali se morejo jadralna letala graditi v velikih razsežnostih in kje je meja teh razsežnosti? Do sedaj Amerikanci gradijo jadralna letala, ki nosijo največ po dve toni blaga. Potrebni bi bili še mnogi poskusi in verjetno je, da bo preteklo še dosti časa, predno bomo na vsa ta vprašanja našli zadovoljive odgovore. Šele takrat bomo tudi lahko govorili o letečih vlakih.

DVESTO-TONSKO LETALO

Večkrat smo že govorili v našem listu o slovitih ameriških ladjah "Liberty Ships", ki jih v ameriških ladjedelnih fabricirajo

takorekoč na tekočem traku po štiri komade dnevno in v teži 10.000 ton. Znani ameriški izumitelj tega postopka Henry Kayser je izjavil glede proizvodnje transportnih letal tole: "Da bi mogli pričeti z množestveno izdelavo transportnih letal predlagam, da bi v to svrhu uporabili ameriške ladjedelnice, ki so za taka dela že sedaj usposobljene. Naše ladjedelnice imajo 75% vseh priprav, ki so potrebne za gradnjo zračnega ladjevja. Te naše ladjedelnice razpolagajo z ogromnimi zemljišči, z lastnimi železniškimi progami, z izbranimi inženirji in prvovrstnimi organizatorji. Vsi naši delavci so usposobljeni za vsa dela, ki so potrebna za gradnjo letal. Vse te naše ladjedelnice so bile zgrajene šele v teku zadnjih dveh let. Verujte, da je več kot polovica danes zaposlenih ljudi v naših ladjedelnih take vrste, ki se jim še pred kratkim niti sanjalo ni, kako se grade ladje. Želim, da bi zamisel gradnje dvesto tonskih letal zajela vse odločujoče in prepričan sem, da bodo že v bližnji bodočnosti letela iz naših ladjedelnih dvesto tonska letala, natovorjena z vsem onim potrebnim materialom, ki ga potrebujejo bojavniki demokracij.

ZMAGA JE NA OBZORJU

(Wickham Steed)

Obči pregled zadnjih vojnih dogodkov utrjuje prepričanje, da bo zavezniška zmaga izvojevana hitreje, kakor pa bi jo mogel naslutiti razvoj na posameznih bojiščih. Velika presenečenja ne bodo izostala. Javno mnenje kaže za razvoj posameznih dogodkov tako veliko zanimanja, da se pravilne sodbe pri tem kar izgube.

Rusko napredovanje, ki ga nemška sila nikjer ne more zaustaviti, drži svetovno javno mnenje v taki napetosti, da predstavlja rusko bojišče monopol svetovnega zanimanja. Ali ravno tako značilne so ogromne izgube osi na drugem delu sveta ob Novi Gvineji, kjer je japonska mormarica doživela uničujočo katastrofo. V istem času pa prihajajo na sever Rusije ogromni zavezniški konvoji nedotaknjeni. Na Atlantiku nemške podmornice doživljajo velika razočaranja in ameriške čete kakor tudi ameriški vojni material prihaja brez zamud v angleške luke. Ruske armade—tako priznava sam nemški general Dietmar, radijski tolmač nemškega vrhovnega poveljstva—so sedaj v številčni

in strateški premoči nad Hitlerjevimi armadami. Še več. Nemci priznavajo, da je položaj na ruskem bojišču zelo resen, na nekaterih delih tega bojišča celo kritičen.

Na morju in v zraku so zavezniške sile v premoči in nobenega znaka ni, da bi se mogla ta premoč zmanjšati. Nasprotno, ta premoč postaja vsak dan večja in učinkovitejša.

General Dietmar je nemški javnosti povedal tudi še tole: Sedanja ruska ofenziva je mnogo bolj koncentrirana, mogočnejša in tudi nevarnejša, kakor pa ona pozimi 1.1941 42, ki je kakor je to dejal sam Hitler—potisnila Nemčijo na rob prepada. Dietmar je naznanil, da bo rajh podvzel najresnejše mere za pojačenje Hitlerjevih armad. Ali vsi napor, da bi Hitler dobil nove sveže divizije iz Romunije in Madjarske za rusko fronto, so izzvali nemire v obeh deželah, kjer čedalje bolj kopni vera v zmago osi.

Če bi Nemčija razpolagala z dovoljnimi rezervami človeškega materiala, bi se gotovo odpovedala stalnim pozivom za delavsko pomoč med svojimi podrepniškimi zavezniki,

še manj pa bi priganjala zaslužnjene narode, da ji to pomoč v čim večjem številu dobavljajo. Splošno je znano, da je v Nemčiji okrog pet milijonov tujih delavcev—sužnjev, ki umirajo po nemških tovarnah. Vse to dovolj jasno priča, da ima Hitler pred seboj opravka s težkimi problemi, tako v proizvodnji vojnega materiala, kakor tudi v človeških rezervah.

Ta dva osnovna elementa pa sta na zavezniški strani v stalnem naraščanju. Vzporedno z ogromno proizvodnjo v Veliki Britaniji, je že danes produkcija v Združenih ameriških državah večja od celotne proizvodnje osi. Hitler in Japonci vedo, da bo os v tem letu prejela odločilne udarce na vseh bojiščih. Os pa samo enega ne ve, namreč, kje in kdaj bodo pričele padati bunke.

V Severni Afriki so v polnem teku priprave za očiščenje osi z južnih obrežij Sredozemlja. Že v najkrajšem času bo imela Italija izbirati samo še med kapitulacijo ali uničenjem. Na Balkanu, kjer je upor proti osi čedalje večji, bodo uničenje Italije sprejeli z zadoščenjem. Hitlerju bo zelo težko še nadalje nadzirati Francijo, Nizozemsko ali Norveško, in zelo je verjetno, da bo prisiljen zatrobiti splošen umik. V tem trenutku bo usoda z vso pravičnostjo ali tudi brezobzirnostjo pokazala na probleme, ki jih Hitler nikdar ni pričakoval.

Eden teh problemov je bolj notranjega, kakor zunanega značaja. Hitler in Himmler sta organizirala dve silni armadi "Črna garda" in "Waffen S.S.". Ta vojska je določena

za Hitlerjevo osebno varnost in za obrambo nacizma, v slučaju, če bi nemški narod ali pa nemška armada hoteli prekucniti tretji rajh.

Ti banditi, katerih število znaša 600.000 moč, so določeni za teroriziranje Nemcev in za izvrševanje najbolj zverinskih hudodelstev nad zaslužljenimi evropskimi narodi. Pomanjkanje svežega človeškega materiala bo tudi v Nemčiji v naslednjih mesecih čedalje bolj občutno. Če bi Hitler te bandite poslal na različna bojišča, bi s tem spravil v največjo nevarnost svojo notranjo fronto. Že večkrat so se javili nesporazumi med Hitlerjem in njegovimi generali zaradi fronte uporabe divizij S.S., ki jih sestavljajo protokomunistični stranke. Nobenega dvoma ni, da bodo ti spori tudi v bodoče igrali še pomembno vlogo.

Izjava predsednika Roosevelta, da bo letošnje leto obrnilo vojne dogodke na ceste, ki vodijo v Berlin, v Rim in v Tokio, se popolnoma ujema z obširnim pregledom sedanjega vojnega položaja. Edino vprašanje, ki ostaja še odprto je, s kakšno brziho se bodo dogodki razvijali v raznačenih smereh. Mislim, da so ti dogodki mnogo hitrejši, kakor pa jih ocenjuje svetovna javnost. Lahko je mogoče, da se bo razvoj za nekaj časa ustavil. Ali sedaj, ko so ruske armade pretrgale ogromne utrjene položaje in si odpirajo pot k največji zmagi, sem prepričan, da bo pohod Združenih narodov prežalil vsak odpor h končni in popolni zmagi.

Letošnje leto bo postavilo sile svobode na evropsko celino.

"Bazovica" v novi obliki

Naš list je moral ponovno spremeniti obliko. So pač taki časi danes. Hvaležni moramo biti usodi in pa našim prijateljem, da sploh imamo Slovenci na Srednjem vzhodu svoje lastno, neodvisno glasilo. Najbrže bo nekaterim čitateljem dolg čas po stari že uveljavljeni obliki, uredniku bo to vsekakor, saj je bila "Bazovica" edini list na vsem svetu, ki je izhajal v tej obliki. Naš urednik se je celo postavljaj, da je to njegov izum. Ali naj mu oporekamo? Nikakor! Ali za vse to smo dobili sedaj zagotovilo, da bo "Bazovica" izhajala zopet redno vsak teden. To pa vsekakor več velja, kakor pa vsi izumi. Želimo samo, da bi to tudi obveljalo. Pri tej priliki

bi prosili naše čitatelje, posebno one izven območja Srednjega vzhoda, da nam vsaj od časa do časa pošljejo po kak priložnostni prispevek. Zlasti velja ta naša prošnja vsem našim rojakom v Londonu in v Ameriki.

In pa še nekaj. Vsem slovenskim publikacijam, katerih naslove smo prejeli, pošiljamo "Bazovico" redno. Želeli bi, da nam tudi oni redno dostavljajo slovenski tisk v zameno. Ta naša prošnja gotovo ni tako velika, da bi ji ne bilo mogoče ugoditi.

Poskušali bomo tudi "Čuka" zopet mobilizirati, ker je že vse preveč časa na dopustu in nam kar stalno dežujejo protesti zaradi njegovega izostanka.

KOLPORTER

TEDENSKI PREGLED NA FRONTAH RUSKO BOJIŠČE

Na Leningrajskem odseku so Rusi po 18 mesecih obsedanja Leningrada, mesto osvobodili. V vsem tem času so Rusi obkoljeno mesto oskrbovali z živili in vojnimi potrebščinami; pozimi po železniški progi, ki so jo zgradili po ledu čez Ladoško jezero, poleti pa s pomorčjo jezerskega brodovja.

Ruske čete so tudi na odseku Volkova prešle v napad, predrle sovražne položaje in zdrobile odpor obalnega topništva in nemške mornarice na Baltiku.

Na centralnem odseku so poskušali Nemci zasesti Veliki Luki in so v zadnjih dneh z ogromnimi silami pehote in tenkov napadali. Vendar brezuspešno. Rusi so celo na tem odseku zavzeli nekaj novih naselij. Na vsem centralnem področju se Nemci drže samo še na položaju Rževa, Gjatska, Vijazme in Ilmenskega jezera. Vendar je zelo verjetno, da bodo morali tudi tu popustiti.

Na Staljingrajskem odseku Rusi nadaljujejo s sistematičnim uničevanjem 22 sovražnih divizij. Usoda nemškega generala von Paulusa, ki je poveljeval tem divizijam je neznana. Rusi pravijo, da je s svojim štabom pobegnil.

Na kavkaški fronti so Rusi nemške armade razdelili na več skupin. Kljub odporu so Rusi zavzeli železniško postajo Divnoje, ki je končna postaja kavkaške železniške proge. Rusi napredujejo tudi proti Salsku. Zavzeli so nadalje Batal-Pačinsk, glavno mesto Karačajske dežele in Čerkesk, glavno mesto Čerkeske republike.

Položaj v splošnem kaže, da potekajo zmagoviti ruski naporji za tem, da bi že v naslednji fazi bodočega razvoja zavzeli Harkov, Kursk, Vorošilovgrad, Stalino, Rostov Salsk, Stavropol, Armavir in Majkop.

TRIPOLITANIJA

V Tripolitaniji napreduje osma britanska armada s stalno hitrostjo proti tripolitanski prestolici. Britanci so zavzeli Misurato in dosegli črto Terhuña — Homs. Verjetno je, da bodo še predno bodo naši čitatelji imeli list v rokah, že tudi v neposredni bližini Tripolija. Britanska osma armada je sedaj na kultiviranem ozemlju in je s tem rešila problem preskrbe z vodo in bodo zato prevozna sredstva uporabljena za prevoz ostalega vojnega materiala. Cilj osme britanske armade je sedaj Tripoli, mesto z modernimi

luškimi napravami in s 100.000 prebivalci, od katerih je 30.000 Lahov. Pristanišče v Tripoli je najvažnejša luka med Bizerto in Aleksandrijo. Zato bo vodstvo poskušalo vse, da zavzame tripolitansko prestolico in s tem za tisoče kilometrov skrajša oskrbo osme armade. Na drugi strani je zanimivo, da Rommel ne poskuša na kak resnejši odpor, pač pa zadržuje britansko napredovanje z elitnimi oddelki, ki imajo predvsem nalogo, da motijo angleško napredovanje. O laških četah v območju fronte ni sledu. Angleški letalci poročajo, da je po njihovem mnenju že znaten del Afriškega korpusa zbežal v Tunis. Zanimivo je nadalje, da je pričel nemški radio že pripravljati nemško javnost na morebiten umik osi iz Severne Afrike. Tako je 20. tm. generalni poročnik Dietmar povedal, da je afriška ekspedicija za os predraga bodisi v materialu kakor tudi v ljudeh in da zato "evropska trdnjava" z umikom osi iz Afrike ne bo prav nič utrpela. Seveda je ta general nemški javnosti zamolčal, da bo po uničenju Nemcev in Lahov v Severni Afriki, Sredozemlje osvojen za ves pomorski promet. Pozabil pa je tudi povedati, da bo po vsem tem Severna Afrika ogromno koncentracijsko področje za generalni napad na "evropsko trdnjavo".

TUNIS

V Tunisu še niso zaključene priprave za končni obračun z ostanki osi. Verjetno je tudi, da vremenske razmere še niso ugodne za splošni napad. Nemci in Lahi so obsojeni, da svoje položaje v Tunisu čim več časa drže že zaradi prestiža in pa tudi zato, da lahko pred nemško javnostjo, ki je močno vznemirjena, zamolčijo dogodke na ruski fronti. Na drugi strani imajo zavezniki v Severni Afriki še vedno nekaj notranje-političnih težkoč, ki pa bodo verjetno že kmalu odstranjene.

ZRAČNI NAPADI

Ofenziva britanskega letalstva je še vedno v polnem teku. V zadnjih 14 dneh so bili Angleži skoro stalno nad nemškim ozemljem in dvakrat zaporedoma močno bombardirali tudi sam Berlin. Ti napadi so povzročili med nemškim prebivalstvom pravi poplah. Na nemškem radiu so Nemci celo predlagali Angležem premirje v zraku, kar pa so Britanci odločno odklonili. Tudi zračni napadi nad Italijo se nadaljujejo.

IZREZKI IZ ŽIVLJENJA ZASUŽNJENE DOMOVINE

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil za Slovenijo in Daljino, odsek v Ljubljani, je izreko naslednjo sodbo v zadevi proti

Marušiču Valentinu, sinu Antona in Marije Jelen, roj. 12. V. 1924 v San Paolo, Brazilija, bivajočemu v Ljubljani, nahajajočemu se v begstvu.

Stepišniku Vladimirju pok. Karla in Marije Noj, roj. v Ljubljani 3. septembra 1907, tam bivajočemu, uradniku, nahajajočemu se v begstvu.

Filipiču Ivanu, pok. Andreja in Frančiške Oblak, roj. v Podlipi 7. V. 1912, bivajočemu v Vrhovcih pri Dobrovi, nahajajočemu se v zaporu.

Suhliju Karlu, sinu Karla in Ane Dragman, roj. v Novem mestu 19. III. 1919 in tam bivajočemu, elektrotehniku, nahajajočemu se v zaporu.

Ježcu Alojziju, sinu Vinka, rojenemu v Dobrovi 15. VI. 1919, bivajočemu v Zigmaričah, medicincu;

2. Kmetu Ivanu, sinu Hermana in Juliane Kos, rojenemu v Ribnici 9. V. 1906, medicincu;

3. Malniku Antonu, pok. Antona in Ane Ivanc, rojenemu v Volčah 26. IV. 1905 učitelju, in

4. Tekavcu Filipu, sinu Guzele Pavle, rojenemu v Ribnici 24. II. 1912, vsa stiri v begstvu

Steinerju Antonu, neznanega očeta in Steiner Neže, rojenemu v Grobljah 9. VII. 1908, bivajočemu v Zelimljah, nahajajočemu se v begstvu.

Pajku Ignaciju, pok. Alojzija in Ivane Sever, rojenemu 2. IV. 1904 v Stični, kovaču, nahajajočemu se v zaporu

in jih kot take obsodilo vsakogar izmed njih v dosmrtno ječo.

Zakradsku Stanislavu, sinu Josipa in Terzije Potokar, roj. 14. VI. 1921 v Lanšću, tam bivajočemu, mizarju, nahajajočemu se v zaporu, in ga obsodilo na smrt

Poveljstvo XI. Armadnega zbora

OBJAVLJA:

To poveljstvo že dalje časa proučuje položaj vsakega interniranca v vojaških tabo-riščih, da se postopno osvobodijo tisti, ki se izkažejo zanesljivi glede lojalnosti do italijanskih oblasti in imajo odkritosrčen namen za mirno življenje v krogu svojih družin.

Da se med drugim izogne motnjam pri težavnem delu pregleda in presoje položaja posameznih internirancev in da se zatruje goljufivo delovanje nesramnih in zahrbtnih aleparjev, ki grabijo ogromne vsote denarja na račun ubogih ljudi s tem, da se izdajajo za zanesljive posredovalce pri vojaških oblasteh,

se sprošnje za osvoboditev internirancev ne bodo več sprejemale.

Posebna uradna komisija bo naglo zopet pregledala položaj vsakega interniranca.

Merilo za osvoboditev bosta pravica in razumevanje: nobeno moledovanje, nobeno posredovanje tretjih oseb, nobeno priporočilo ali pritisk ne bo moglo odvrniti Poveljstva od načina svojega postopanja.

Ta naredba stopi danes v veljavo.

Ljubljana, 24. decembra 1942-XXI.
General Armadnega zbora
poveljnik
GASTONE GAMBARA

Obnova poštne službe

Ljubljana, 21. decembra

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino objavlja:

Dodatno k naredbi z dne 15. julija t. l., ki sta jo izdala Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in poveljnik XI. armijskega zbora, se obnovlja poštna služba tudi za slovensko ljudstvo s takojšnjo veljavo v naslednjih poštah uradih:

1) Adlešiči; 2) Banja Luka pri Kočevju; 3) Begunje pri Cerknici; 4) Borovnica; 5) Brezovica pri Ljubljani; 6) Cerknica; 7) Črnomelj; 8) Devica Marija v Polju; 9) Dobrova pri Ljubljani; 10) Dobrunje; 11) Dolenja Vas pri Ribnici; 12) Draga; 13) Fara pri Kočevju; 14) Gradac v Belokrajini; 15) Grahovo pri Cerknici; 16) Grosuplje; 17) Horjul; 18) Hotedršica; 19) Ig pri Ljubljani; 20) Ježica; 21) Kočevje; 22) Kočevska Reka; 23) Koprivnik

pri Kočevju; 24) Kostanjevica na Krki; 25) Krka; 26) Krmelj; 27) Gornji Logatec; 28) Dolenji Logatec; 29) Loški Potok; 30) Lož; 31) Ljubljana.

32) Metlika; 33) Mirna peč; 34) Mekronog; 35) Mozelj; 36) Nova Vas pri Rakeku; 37) Novo mesto; 38) Ortnik; 39) Planina pri Rakeku; 40) Polhov Gradec; 41) lenjskem; 42) Rob na Dolenjskem; 43) Rovte; 44) Semic; 45) Sodražica; 46) Stari trg na Kolpi; 47) Stari trg pri Rakeku; 48) Stična; 49) Struge na Dolenjskem; 50) Št. Jernej; 51) Št. Vid pri Stični; 52) Škofljica; 53) Šmarje-Sap; 54) Šmihel pri Novem mestu; 55) Toplice pri Novem mestu; 56) Trebnje; 57) Trzin; 58) Turjak; 59) Uršna Sela; 60) Velika loka; 61) Velike Lašče; 62) Videm-Dobrepolje; 63) Vinica pri Črnomlju; 64) Višnja Gora; 65) Vrhnika; 66) Zagradec na Dolenjskem; 67) Žužembek.

Izpremembra naredbe o kretanju in javnem poslovanju

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podstavi lastnih naredb z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135, 24. junija 1942-XX št. 125, in 13. oktobra 1942-XX št. 188, tičočih se ureditve kretanja in poslovanja javnih lokalov odredil:

Čl. 1. Čas, v katerem je v Ljubljanski pokrajini dovoljeno kretanje, se izpreminja takole: v ljubljanski občini od 5. do 21., v drugih občinah od 5. do 20.30.

Čl. 2. Čas, v njem poslovnih lokalov in javnih prireditev je določen takole: v ljubljanski občini ob 20.30, v drugih občinah ob 20. uri.

Čl. 3. Glede drugih določb, ki jih vsebujejo navedbe z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135 in 24. junija 1942-XX št. 125 ni nikakih izpremenb.

Čl. 4. Pričujoča naredba stopi v veljavo s 1. januarjem 1943-XXI.

Ljubljana, 29. decembra 1942-XXI.
Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio GRAZIOLI

Predpisi za rabo in nošenje fotografskih aparatov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na podstavi člena 3 kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, na podstavi člena 65 vojaškega kazenskega zakonika in smatrajoč za potrebno, da se uredita raba in nošenje fotografskih aparatov, odreja:

Čl. 1. Brez predhodne pooblastitve je prepovedano nositi s seboj ali rabiti fotografske aparate, vstevši take za kinematografsko snemanje, zunaj lastnega stanovanja, prodajnih obratovalnic ali fotografskih ateljejev.

Ureditev prodaje jedilne soli

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata objavlja:

Začeti s 1. januarjem 1943 bodo prejemali vsi potrošniki mesečno 600 gr soli na osebo pri svojem običajnem dobavitelju ali pa v prodajalnicah soli in tobaka. V mesecu januarju bodo soli lahko nabavili na odrezek »B« navadne živilske nakaznice za januar, ki ga prejmejo vsi potrošniki.

Prepoved prodaje novih potniških avtomobilov in motociklov

Od dne uveljavljanja te naredbe je prepovedana prodaja novih potniških avtomobilov in motociklov, čeprav so bile zadnje prodajne pogodbe sklenjene pred tem dnevom.

Prepoved proizvodnje in prodaje alkoholnih dišav

Od dne uveljavljanja te naredbe je prepovedana proizvodnja alkoholnih dišav.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS!

HITLERJEVA NOVOLETNA POSLANICA

Prerajena in v naravnem socializmu združena Nemčija bo vsiljeno ji borbo bojevala do končne popolne zmage

Trpod latnika

VESELICA ODBORA ZA POMOČ JUGO-SLAVIJI. V nedeljo 17. t.m. je tukajšnji odbor za pomoč Jugoslaviji priredil domaco veselico, ki je v moramem kakor tudi gnotnem oziru dobro uspela. Prireditelji so posestili: Novi poveljnik jugoslovanskih vojnih sil na Srednjem vzhodu, polkovnik g. Dimitrije PUTNIK, zastopnik odpravnika poslov tukajšnjega Kr. Poslanstva g. Radoš SČEPANOVIC in minister g. Miloje SMILJANIĆ s soprogo. Tudi naši oficirji so bili v velikem številu zastopani, tako tudi podoficirji in vojaki. Slovenska kolonija je dvorano napolnila. — Igra PRISEGAM je delo, ki zahteva izvežbane igralke, kljub temu so slovenske igralke-začetnice, vse po vrsti dobro odigrale svoje vloge. V prihodnje bi vendar želeli, da se izberejo lažje stvari, vesele prirode in krajše vsebine. Seveda pri tem upoštevamo okolnost, da je slovenska literatura v Egiptu izredno skromna. — Odbor jugoslovanskega Rdečega križa pripravlja koncert jugoslovanske glasbe, na katerega naše čitatelje že danes opozarjamo.

ČETNIKI SO NAPADLI ŽELEZNIŠKO POSTAJO V LOGATCU. 10. decembra 1. l. so četniki povzročili trčenje dveh tovornih vlakov na žel. postaji v Logatcu. Pri tem je bil ubit italijanski železničar Lucijan GRIL, doma iz Trsta. Lahki so nekaj ljudi pozaprlji, povzročiteljev pa niso mogli izslediti.

PRAZNIK SV. BARBARE V IDRIJI. Letos so ta praznik proslavili v Idriji z velikim pompom. Nekaterim fašistovskim podrepnikom so razdelili Ducejeva darila. Na dolgo in široko je govoril inž. Ugo Pell's, znani fašistovski priganjač.

LAŠKI EKSPEDICIJSKI KORPUS je zmrznil v Rusiji. Ruska uradna poročila navajajo, da so Rusi zajeli pri Voronežu 7000 Lahov. Pri Ljeningradu so Rusi uničili ves 85. pešpolk, ki je bil v sestavu 5. alpske divizije. Uničili so nadalje 223. Autocentro in velik del neke druge laške divizije. Južno od Voroneža so Rusi zajeli 22000 Lahov. V posebnem uradnem poročilu z dne 20. t.m. so Rusi sporočili, da se Lahki zelo radi puščajo zajeti. Pri Aleksejevski so Rusi navalili na veliko motorizirano laško kolono. Lahki so se branili samo po imenu. Rusi so zajeli 700 laških kamijonov, spodili Lahe iz njih in nadaljevali z njihovimi vozili gonjenje sovražnika. — Pri

Postojali, pravi rusko poročilo dalje, smo zajeli nadaljnjih 5000 Lahov. — Dodatno poročajo iz Londona, da je od skupno desetih laških divizij, ki so delovale na ruski fronti, sedem do osem divizij zajetih ali uničenih. Ista poročila trdijo, da je Hitler zahteval od Mussolinija nova pojačanja, ki pa jih je Mussolini odklonil. — Od ostalih osnih podrepnikov se cenijo izgube takole: Madjari so izgubili 120.000, Romuni od 20 divizij 16.

IZ LJUBLJANE. Lahki so ustrelili v Ljubljani uslužbenca realitetne pisarne "Interpromet", Slavka GABRENJO. — Umrla je gospa Francka GOLOUH-ova, soproga znanega slovenskega narodnega delavca, ki je doma iz naših krajev. Naše iskreno sožalje! Prota ljubljanske pravoslavne občine je svojim prijateljem sporočil tole: Glede na sedanje prilike ob svoji slavi — sv. Nikolaju — ne morem sprejemati čestitk. Prota Bogdan MATKOVIĆ. — Nekaj cen iz ljubljanskega trga: Zeljnate glave L. 1.50 kg; rdeče zelje L. 2.- kg; kislo zelje L. 4.-; kislja repa L. 3.- kg. Božična drevesca so prodajali za božične praznike po L. 10.- do L. 50.- komad. — Za božične praznike so imeli v Ljubljani 20 cm snega. Toplomer je kazal ob koncu leta - 10 stopinj mraza. — Začetkom decembra je umrl v Ljubljani znani profesor Alfonz PAULIN. Umrl je tudi znani gostilničar gostilne "Pri Nacetu" na Šmartinski cesti, g. Nace BANKO. Kljub izrednim in nesrečnim razmeram, ki jih preživlja Slovenija je "Vodnikova družba" tudi letos izdala koledar in delo pisatelja Janka KAČA "Na novinah". Po možnosti bomo prinesli v "Bazovici" ali pa v "Šotorski knjižnici" nekaj izvlečkov iz te knjige.

LAŠKO KESANJE. Nekdanji gromovnik na rimskem radiju Appellius je močno znižal svoj bariton. Pred kratkim je dejal med drugim tudi tole: Italijo so ogoljufali (kdo?) v pogledu ruske vojaške moči. Rusija ni navadna dežela, pač pa gomila vojašnic in orožaren. — Zelo radi verujemo trepetajočemu se oberfašistu. V prvi svetovni vojni so špekulacije uspeli. Drugi so krvaveli, Lahki pa so ob koncu polnili svoje nenasitne malhe. No sedaj bo stvar nekoliko drugačna. Bo treba pač žepe izprazniti in vrniti vse, kar je bilo pokradenega, in to z obrestmi vred. Capito!